

УСНИЙ ПОСЛІДОВНИЙ ДВОСТОРОННІЙ ПЕРЕКЛАД ДРУГОЮ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ (НІМЕЦЬКА)

Укладачі:

Люлька В. М., доцент кафедри іноземних мов та українознавства, кандидат філологічних наук, доцент;

Савенкова О. О., старший викладач кафедри іноземних мов та українознавства.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Усний послідовний двосторонній переклад другою іноземною мовою (німецька)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціальності 035 «Філологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес перекладу як подвійний інтерпретаційно-породжувальний дискурс.

Міждисциплінарні зв'язки: стилістика, практичний курс іноземної мови, практика письмового та усного перекладу, переклад спеціальних текстів, усний послідовний двосторонній переклад, лексикологія, ділова іноземна мова.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Усний послідовний двосторонній переклад другою іноземною мовою (німецька)» є формування у здобувачів вищої освіти професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ, формування здібностей:

- користуватися основними принципами та прийомами перекладацького скоропису для найточнішої передачі основної ідеї оригінального усного повідомлення засобами мови перекладу;
- усвідомлювати та реалізувати принципи лексико-граматичної та жанрово-стилістичної організації усних повідомлень іноземною та державною мовами, їх функціонування в усному дискурсі;
- використовувати екстралінгвістичні фактори, знання основної термінологічної бази суспільно-політичного дискурсу та базову термінологію основних підмов сучасної науки і техніки для виконання завдань перекладацької діяльності;
- користуватися перекладацькими прийомами та техніками для подолання фонологічних, лексичних та граматичних проблем під час сприймання усного повідомлення.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Усний послідовний двосторонній переклад другою іноземною мовою (німецька)» є:

практичне: формувати у здобувачів вищої освіти загальні та професійно-орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції для забезпечення їхнього ефективного спілкування в професійному середовищі;

освітнє: сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти здатності до самоосвіти, що надасть їм змогу продовжувати вивчати мову і після закінчення вищого навчального закладу;

пізнавальне: залучати здобувачів вищої освіти до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей;

розвиваюче: допомагати здобувачам вищої освіти у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість здобувачів вищої освіти як користувачів мови, а також позитивне ставлення до вивчення мови;

соціокультурне: досягти розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних і академічних ситуацій.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи **компетентності**:

Знання:

- видів перекладів, специфіку усного та письмового перекладів,
- моделей й установки перекладу;
- еквівалентності та її типології;
- проблеми інформації та її типів;
- трансформації в перекладі та їх класифікацію;
- лексичного, граматичного, фонетичного аспектів перекладу;
- прагматичної відповідності текстів оригіналу та перекладу;
- перекладацьких стратегій та тактик.

вміння:

- перекладати різні типи тексту;
- аналізувати прийоми перекладу різних типів тексту;
- володіти доперекладацьким аналізом тексту;
- проводити аналітичний варіативний пошук в процесі перекладу;
- аналізувати результати перекладу.

Способи мислення:

- наочно-образне;
- абстрактне (словесно-логічне);
- теоретичне;
- аналітичне.

Професійні, світоглядні і громадянські якості:

- спостережливість, образне мислення, просторова уява, уважність, емоційна стійкість, рішучість, наполегливість, цілеспрямованість, дисциплінованість, самоконтроль, моральність, патріотизм, толерантність.

Морально-етичні цінності:

- орієнтація на моральні принципи, норми та цінності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Усний переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Основні підходи до перекладу та тлумаченню.

Тема 2. Перекладацький скоропис. Смысловий аналіз повідомлення.

Тема 3. Сприйняття та розуміння усного повідомлення в усному перекладі.

Тема 4. Типи контекстів та контекстуальні відносини в усному дискурсі.

Тема 5. Семантичні аспекти усного перекладу. Семантична структура усного повідомлення.

Тема 6. Семантична надмірність усних повідомлень.

Тема 7. Лексичні аспекти тлумачення.

Тема 8. Основні поняття та принципи синхронного перекладу.

Тема 9. Функціональна система синхронного перекладу.

Тема 10. Компресія та розширення в синхронному перекладі.

Тема 11. Граматичні проблеми типові для усного перекладу.

Тема 12. Використання прийомів усного перекладу в умовах ускладненого мовленнєвого спілкування.

3. Рекомендована література

1. О.В. Ребрій Перекладацький скоропис. Під ред. Л.М.Черноватого та В.І.Карабана, - Вінниця, «Поділля - 2000», 2000. – 110 с.
2. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика. Изд-во «Союз», СПб, 2001. – 288 с.
3. Коломієць С.С. Методичні вказівки до використання рольової гри в курсі практика перекладу. Київ: Політехніка, 2003. – 39 с.
4. Брандес М. П., Проворотов В. И. Предпереводческий анализ текста: Учебное пособие / М. П. Брандес , В. И. Проворотов. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2003. – 224 с.
5. Влахов С. И., Флорин С. П. Непереводимое в переводе / С. И. Влахов, С. П. Флорин.– М. : Международные отношения, 1980. – 342 с.

6. Гальперин И. Р. Информативность единиц языка / И. Р. Гальперин. – М. : Высшая школа, 1974. – 175 с.
7. Гудманян А. Г. Відтворення власних назв у перекладі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / А. Г. Гудманян. – К., 2001 – 40 с.
8. Казакова Т. А. Художественный перевод / Теория и практика / Т. А. Казакова . – Спб.: Инъязиздат, 2006. – 544 с.
9. Катфорд Дж. К. Лингвистическая теория перевода: Об одном аспекте прикладной лингвистики / Дж. К. Катфорд ; [пер. с англ.]. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 208 с.
10. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова) / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй., А. М. Науменко. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 592 с.
11. Копанев П. И. Теория и практика письменного перевода: учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков / П. И. Копанев – Минск: Высш. школа, 1986 – 269 с.
12. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навчальний посібник / В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2003. – 280 с.
13. Миньяр-Белоручев Р. К. Общая теория перевода и устный перевод / Р. К. Миньяр-Белоручев. – М. : Воениздат, 1980. – 337 с.

4. Інформаційні ресурси

- 1.Електронний словник. Офіційний сайт: www.lingvo.ru
- 2.Електронний словник. Офіційний сайт: www.multitran.ru